

Sygn. akt I ACa 779/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Józefowicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Fijałkowska SA Marek Górecki /spr./
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2012 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **L. C. i E. C.**

przeciwko **Skarbowi Państwa- (...)**

w P., (...)nr (...) **w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 28 czerwca 2012 r., sygn. akt I C 3723/05

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 tylko w ten sposób, że zasądza od pozwanego Skarbu Państwa (...) (...) w P. na rzecz każdego z powodów kwotę po 732 zł (siedemset trzydzieści dwa) z ustawowymi odsetkami od dnia 4 listopada 2005r.;

II. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa (...) w P. na rzecz każdego z powodów kwotę po 97 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Elżbieta Fijałkowska Krzysztof Józefowicz Marek Górecki

I ACa 779/12

UZASADNIENIE

Po ostatecznym sprecyzowaniu roszczeń, powodowie E. C. i L. C. domagali się zasądzenia od Skarbu Państwa - (...)w P.

- 1.464 zł tytułem kosztów sporządzonej na ich zlecenie prywatnej ekspertyzy z ustawowymi odsetkami od dnia 4 listopada 2005 r.,

- 92.755,74 zł tytułem kosztów niezbędnych do przeprowadzenia rewitalizacji akustycznej nieruchomości z ustawowymi odsetkami od 11 stycznia 2012 r.,

- 144.650 zł z tytułu zmniejszenia wartości rynkowej ich nieruchomości wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2010 r.

wraz z kosztami procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i przyznanie kosztów procesu.

Wyrokiem z 28 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwoty po 118.712,87 zł z ustawowymi odsetkami od kwot 53.500 od dnia 1 października 2010 r. do dnia zapłaty, 18.825 zł od dnia 17 maja 2012 r. do dnia zapłaty, 46.387,87 zł od dnia 11 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie (co do kwoty 1.464 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 listopada 2005 r. oraz odsetek od kwoty 37.650 zł od dnia 1 października 2010 r. powództwo oddalił, umorzył postępowanie co do roszczenia odsetkowego pierwotnie dochodzonego i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Postawą tego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne:

M. C., E. C. i L. C. byli współwłaścicielami nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), na osiedlu (...).

Na nieruchomości tej znajduje się budynek mieszkalny wybudowany w 1991 r. o powierzchni użytkowej 285,60 m², dwukondygnacyjny, niepodpiwniczony, w zabudowie wolnostojącej.

W toku postępowania L. C. darował na rzecz powodów M. C. i E. C. swój udział wynoszący 1/2 części w przedmiotowej nieruchomości. W dniu 2 października 2011 r. zmarła M. C., a spadek po niej nabył w całości E. C..

Na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) z dnia 31.12.2007 r. nr (...), zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego P.-K., nieruchomość powodów znalazła się w strefie I obszaru ograniczonego użytkowania (na podstawie wcześniejszego rozporządzenia nr (...) znajdowała się w strefie D).

Ograniczenia w zakresie korzystania z nieruchomości wprowadzone rozporządzeniem nr (...) oraz rozporządzeniem nr (...) miały wpływ na wartość nieruchomości powodów, która spadła o 144.650 zł. Koszt prac wygłuszeniowych, jakie trzeba wykonać dla zapewnienia nieruchomości powodów odpowiedniego klimatu akustycznego, na dzień 10 stycznia 2012 r., wynosi 92.776 zł.

M. C., E. C. i L. C. pismem z dnia 26 października 2005 r. wezwali (...) w P. do wypłacenia kwoty 211.104,82 zł, w tym kwoty 102.640,82 zł tytułem odszkodowania za konieczne prace wygłuszające i kwoty 107.000 zł tytułem odszkodowania za obniżenie wartości przedmiotowej nieruchomości.

Sąd Okręgowy stwierdził, że powodowie zdołali wykazać wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 129 ust. 2 w zw. z art. 135 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dalej u.p.o.ś.). Zmniejszenie wartości nieruchomości z powodu wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, a także sąsiedztwa wojskowego lotniska, emitującego hałas nie pozwalający dotrzymać standardów jakości środowiska, jest stratą powodującą obniżenie aktywów w majątku powodów. Sąd Okręgowy na podstawie art. 129 ust. 2 u.p.o.ś. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwoty o jakie zmniejszyła się wartość rynkowa ich nieruchomości. Za zasadne Sąd Okręgowy uznał także żądanie zapłaty kosztów potrzebnych do rewitalizacji akustycznej budynku mieszkalnego

położonego przy ul. (...) na podstawie art. 129 § 2 w zw. z art. 136 ust. 3 u.p.o.ś. Zasądzeniu na rzecz każdego z powodów podlegała zatem suma 118.712,87 zł.

Kierując się zasadą z art. 363 § 2 kc Sąd zasądził odsetki od pierwotnie dochodzonego roszczenia z tytułu spadku wartości nieruchomości od dnia 1 października 2010 r. t.j. od dnia wydania opinii, a odsetki ponad kwotę 107.000 zł od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pisma rozszerzającego powództwo. Odnosnie roszczenia dotyczącego kosztów rewitalizacji akustycznej budynku odsetki zasądzono zgodnie z żądaniem powodów od dnia 11 stycznia 2012 r.

Dalej idące roszczenie odsetkowe oddalono, za wyjątkiem roszczenia odsetkowego objętego cofniętą częścią pozwu, co do którego postępowanie umorzono na podstawie art. 355 § 1 kpc.

Sąd uznał, że powodowie nie nabyli uprawnień do domagania się zasądzenia kwoty 1.464 zł żądanej tytułem odszkodowania kompensującego poniesione koszty sporządzenia przedprocesowej opinii prywatnej. Ewentualnie powodowie mogliby dochodzić zasądzenia tej sumy tytułem zwrotu kosztów procesu – na podstawie art. 98 § 1 kpc, jednakże strona powodowa nie złożyła takiego wniosku. Jedynie wyjątkowo za niezbędne mogą być uznane koszty wyłożone przed wytoczeniem procesu np. koszty sporządzenia opinii biegłego wykorzystanej przez sąd w trakcie postępowania, skoro jednak Sąd w niniejszym postępowaniu oparł rozstrzygnięcie na opinii sporządzonej przez biegłego sądowego, nie było podstaw by przedmiotowe roszczenie uwzględnić.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc.

Wyrok ten w części oddalającej roszczenie o zapłatę kwoty 1.464 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 listopada 2005 r. zaskarżyli powodowie, wnosząc o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwoty po 732 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 listopada 2005 r. do dnia zapłaty i zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 60 zł w odniesieniu do każdego z powodów.

Powodowie podnieśli, że koszt sporządzenia prywatnej opinii przez biegłego rzeczoznawcę w celu ustalenia przybliżonej wartości poniesionej szkody i wartości przedmiotu sporu, pozostaje w normalnym związku przyczynowym z działaniem pozwanego, który nie podjął jakichkolwiek kroków w celu ustalenia wysokości należnego odszkodowania ani żadnych prób ugodowego załatwienia sprawy. Powodowie nie dysponowali bowiem wiedzą fachową w celu ustalenia, czy należy im się odszkodowanie i w jakiej wysokości z tytułu spadku wartości nieruchomości, ani czy konieczne będzie wykonanie nakładów na zapewnienie izolacyjności akustycznej, jakiego rodzaju i w jakiej wysokości.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powodów kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Powodowie domagali się odszkodowania w związku ze spadkiem wartości ich nieruchomości oraz koniecznością poniesienia wydatków związanych z podniesieniem akustyczności budynku mieszkalnego, związanych z objęciem ich nieruchomości strefą ograniczonego użytkowania, a pozwany negował ich żądania, odmawiając ich zaspokojenia na drodze polubownej.

Ocena rozmiaru szkody wynikającej z obniżenia wartości nieruchomości niewątpliwie wymagała wiedzy co do jej wcześniejszej i aktualnej wartości. Nie ulega wątpliwości, że apelujący nie dysponowali wiadomościami niezbędnymi dla dokonania takiego oszacowania, koniecznego dla rozeznania, czy należy im się jakiegokolwiek wyrównanie majątkowe. Podobnie ocena, czy i jakie koszty wymagane są dla rewitalizacji akustycznej nieruchomości, wymagało odwołania się do wiadomości eksperta. Zlecenie sporządzania specjalistycznej opinii dla oszacowania wysokości

szkody i zarazem wartości przedmiotu sporu było zatem w pełni usprawiedliwione. Należy się zgodzić ze skarżącymi, że wydatek poniesiony w związku z przygotowaniem tej ekspertyzy pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z ograniczeniami wynikającymi z wprowadzenia ograniczonej strefy użytkowania. Jest on wynikiem objęcia nieruchomości tą strefą i służył realizacji roszczeń zmierzających do zniwelowania materialnych tego konsekwencji na drodze sądowej. Powodowie podjęli próbę wykazania tym dokumentem prywatnym zasadności swojego żądania, jeśli Sąd Okręgowy uznał dowód ten za niewystarczający i przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego, to nie oznacza to jeszcze, że zlecona opinia nie była konieczna i nie była związana z dochodzonym roszczeniem. Nie można zarzucać powodom mnożenia składników odszkodowania, skoro w sposób rzeczowy i rachunkowo określony wskazali wysokość roszczenia dochodzonego przed sądem, zwłaszcza w sytuacji, gdy pozwany negował zasadę swej odpowiedzialności, a przedmiot sporu był złożony, tak pod względem prawnym, jak i faktycznym.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwotę 732 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 listopada 2005 r., a to z uwzględnieniem, że w wezwaniu do zapłaty tej sumy, opatrzonym datą 26 października 2005 r., wyznaczono pozwanemu termin 7- dniowy, który upłynął w dniu 3 listopada 2005 r. (art. 455 kc w zw. z art. 481 § 1 kc).

Na podstawie art. 99 kpc w zw. z art. 98 § 1 i 3 kpc zasądzono od przegrywającego spór pozwanego na rzecz każdego z powodów poniesione koszty postępowania apelacyjnego na które składają się opłata od apelacji (37 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika w żądanej kwocie 60 zł, jako zgodnej z § 2 ust. 1, § 6 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349).

Elżbieta Fijałkowska Marek Górecki Krzysztof Józefowicz